

Innlandet fylkeskommune
post@innlandetfylke.no
Ref.nr 2020/2847

Trysil kommune
postmottak@trysil.kommune.no

Trysil, 4. juli 2024

HØRINGSSVAR FRA SKISTAR TRYSIL SKOLE- OG TILBUDSSTRUKTUR FOR VIDEREGÅENDE SKOLER I INNLANDET

Jeg skal begynne med slutten. Tenk utvikling! Vi har muligheter til å finne frem til privat-offentlig samarbeid der vi utvikler morgendagens treningsfasiliteter for Norges fremtidige idrettshelter på Trysil Videregående skole. Mer om det til slutt i høringssvaret.

SkiStar eier og driver fjellanlegg i Trysil og Hemsedal i Norge, samt i Sälen, Åre og Vemdalen i Sverige. Vår visjon er å skape minnerike fjellopplevelser som den ledende feriearrangøren for Skandinavia. I SkiStar Trysil driver vi ski- og sykkelanlegget, klatrepark, elveaktiviteter, teknisk verksted, resorthoteller, losjiformidling og renhold, eiendomsdrift, restauranter, sportsbutikker, ski- og sykkelutleie og ski- og stipatrolje. I SkiStar Trysil omsetter vi for over 950 millioner kroner og er rundt 900 ansatte i vintersesongen. De siste årene har vi investert for å bygge opp mer helårsaktivitet og om sommeren er vi nå 400 ansatte. Av disse er ca 200 fast ansatte.

Skianlegget startet sin oppbygging for fullt på 80-tallet og i årene fremover vil det naturlig ifm generasjonsskifte være behov for kompetansetilgang innenfor flere fagområder. Vi har behov for et bredt spekter av kompetanser – både yrkesfag og realfag. I SkiStars konsernfunksjoner som salg og markedsføring, regnskap, controlling, IT, HR er det også behov for høy kompetanse. Flere av disse rollene har i dag arbeidssted på våre destinasjoner, deriblant Trysil.

Trysil er en stor reiselivsdestinasjon i Norge. Geografisk plassert med avstander til de andre byene i Innlandet. Uten Trysil videregående skole blir det lange avstander for våre ungdommer, slik at de fleste vil velge å flytte på hybel. Det vil redusere attraktiviteten for å flytte til Trysil. Vi er bekymret for at det skal gjøre det vanskeligere å få rekruttert kompetanse vi trenger i fremtiden, da valget om å flytte familien til Trysil blir vanskeligere hvis familiens barn må flytte ut allerede som 16-åringer. Vi ønsker derfor å bidra til å gjøre Trysil videregående skole til et attraktivt alternativ i Norge.

MULIGHET FOR NORGESLEDENDE IDRETTSGYMNAS

Vi i SkiStar Trysil leverer anlegg av høy kvalitet innenfor freeski/park, alpint, langrenn og skiskyting og har arenaer for å arrangere både NM, europacup, worldcup og FIS-renn. Vi investerer kontinuerlig i å videreutvikle våre fjellopplevelser. Trysil Videregående Skole er viktig for oss for å gi fremtidens idrettsprofiler en mulighet til å gå på skole og samtidig trene og utvikle seg i Norges største og beste ski- og stisykkelanlegg.

Våre attraktive arenaer gir en mulighet for å tilrettelegge for et konkurransedyktig ski- og treningstilbud for videregående skole i Innlandet, som kan gi våre unge innbyggere mulighet til å teste drømmen om å bli neste generasjons idrettshelter.

Skolens elever har rimelige treningsfasiliteter i verdensklasse gjennom samarbeidet med oss. Vi tilbyr gratis skipass til skielevene og skolen får benytte arenaene våre til trening. Vi har et tett samarbeid for å koordinere dette, slik at det passer med vår kommersielle virksomhet.

Mellom Trysil videregående skole og treningsfasilitetene innenfor alle skigrener er det kun noen hundre meter, noe som gjør beliggenhet og tilgang til treningsfasilitetene ideell. Vi opplever at mange idrettslinjer fra Innlandet bruker vårt anlegg med transport i opptil flere timer for å komme hit. Vi mener at fylkeskommunen må prioritere skoler i nærhet til der de beste varige treningsfasilitetene finnes. Trysil videregående skole ligger tett på treningsfasilitetene. Det er bærekraftig.

Hybler ligger også i stor grad i gåavstand til skole og ellers går vår skibuss til og fra sentrum til skianlegget fra desember til april. **Vi har en kompakt destinasjon som fungerer for elever uten bil.**

SkiStar og norsk alpinbransje trenger flere norske skilærere. Videregående med skilinjé kan gi oss et grunnlag for å rekruttere skilærere, hvis vi etablerer et strukturert samarbeide med dette som mål. Vi har hatt det tidligere gjennom Trysil skigymnas og kan etablere det igjen. Gjennom vårt eierskap i Norske instruktører og guider er vi med og utvikler guide- og instruktørkompetansen i Norge, både innenfor alpint, snowboard og terrengsykling. Her kan vi finne synergier.

Det er mange hytteeiere i Trysil som gir et potensiale til å bringe flere elever til skolen. Hytteeieres barn kan bo på hytta, noe som føles trygt for både elev og foreldre. Det er kjente omgivelser og foreldre kommer i helger og ferier. Dette vil også redusere behovet for hybler.

Det er også en mulighet til å sikre elevgrunnet med elever fra Sverige og Danmark. SkiStar Trysil har 90% utenlandske gjester og Trysil er kommunen med flest utenlandske hytteeiere, spesielt fra Sverige og Danmark. Disse kan ha barn som kan være aktuelle elever på en unik idrettslinje. Vi opplever også at disse familiene har interesse av å flytte permanent til kommunen.

Vi ønsker å ha spisset toppidrettssatsing i Trysil. Med våre arenaer kan det bli et unikt tilbud i Norge. Ved å få inn flere dyktige idrettsutøvere til Trysil Videregående skole opplever vi at våre lokale ungdommer får økt kvalitet på treningen og flere å sparre mot i sin idrett. Dette vil styrke idrettsmiljøet i Trysil.

Valg av idrettslinjer

Det er spesielt fire idrettsgrener som bør være interessant for fylkeskommunen å satse på med både bredde og spisset toppidrett i Trysil:

1. Freeski og snowboard
2. Alpint
3. Terrengsykling
4. Langrenn og skiskyting

1. Freeski

Freeski bør være spydspissen for idrettslinja på Trysil Videregående Skole. Rekrutteringsgrunnet lokalt er bra.

Vi har i dag Norges beste park og vil i løpet av sommeren 2024 bygge ny og enda bedre park med worldcupstandard. Vi samler blå, rød og svart park i ett område og skaper med det et godt samlingspunkt for ivrige parkkjørere. Sammen med Trysil Idrettslag jobber vi med Ski- og

brettforbundet om å legge til rette for å arrangere Norgescup, NM, Europacup og Worldcup. En bra mulighet for elever både til å konkurrere og til å delta i gjennomføringen av større arrangement.

Vi investerer og prioriterer snøproduksjon høyt, slik at elevene vil ha en lang trenings sesong.

Sammen med fylkeskommunen kan vi også se på å forbedre treningsfasilitetene i barmarksperioden. Feks kan vi se på muligheten for å etablere parkelementer på lagret snø, slik at trening på snø allerede kan skje fra månedsskiftet okt/nov. Og vi kan se på å etablere treningsfasiliteter uten snø. Dette bør gjøres i et samarbeid mellom fylkeskommunen, SkiStar, Trysil IL og Skiforbundet.

I vårt markedsføringsarbeid inngår vi samarbeid med kjente profiler innenfor våre aktiviteter. Feks har vi nå samarbeid med kjente idrettsutøvere som Birk Ruud (freeski/snowboard) og Helene Olafsen (snowboard). Begge OL-medaljørere. Å kjøre sammen med slike profiler og delta på arrangementer sammen med dem i vårt anlegg betyr mye for tenåringer – og brukt riktig, kan dette også bidra til å løfte statusen til Trysil videregående skole.

Med våre fasiliteter og økt satsing hos Trysil videregående vil freeskilinja bli et unikt tilbud i Norge.

2. Alpint

Gjennom flere år har vi hatt et tett samarbeid med Trysil Videregående Skole ift alpint. Dette ønsker vi skal fortsette. Elevene ved skolen får tilgang til å trene i slalåmbakken som verdens beste alpinister kommer for å trene i. Vi legger enormt med ressurser ift snøproduksjon og preparering for å ha gode treningsforhold fra nov/des til apr/mai, samt i teknisk vedlikehold og skipatrulje for å ha høy sikkerhet. Dette kommer elevene på videregående til gode.

Vi bidrar inn i Snow Team Trysil, slik at de som satser alpint og ønsker et utvidet treningstilbud i tillegg til det som skolen kan tilby, får det.

Gjennom vårt eierskap i Trysil Race Academy legger vi tilrette for trening for de som ønsker å satse etter videregående. Vi har etablert et elite-lag for de som er ferdig på videregående, men som ikke har kommet seg på landslaget enda. Det sikrer kontinuitet i idrettskarrieren.

Innen alpint har vi eksisterende strukturer og samarbeid på plass i Trysil. Her ligger alle muligheter for å videreutvikle dette. Hvis Trysil videregående blir borte, så faller alpin tilbudet i Innlandet fylke bort – og også det offentlige skoletilbudet med alpint – med de konsekvenser det har både for de lokale utøverne, for fylket og for idretts-Norge.

Med våre fasiliteter og økt satsing hos Trysil videregående kan vi videreutvikle alpinlinja til å bli ettertraktet i Norge.

3. Terrengsykling

De siste ti årene har Trysil bygd seg opp til å bli Norges ledende stisykkeldestinasjon. I 2024 har SkiStar Trysil tatt ansvar for drift og vedlikehold av anlegget. Vi har ambisjoner om å videreutvikle sykkelstiene og utvikle mer heisbasert sykling og høyfjellssykling. Sykkelanlegget ligger noen hundre meter fra skolen.

Trysil videregående har en unik mulighet til å ta en posisjon med offentlig terrengsykkellinje i Norge.

Vi kjenner ikke til noen videregående skoler som tilbyr terrengsykling rettet mot enduro, downhill, freeride og pumptrack. De private skolene NTG Lillehammer og Kongsvinger og Wang toppidrett er veldig utholdenhetsrettet mot XC og rundbane terreng. Flere av de norske syklistene som ønsker å drive med enduro og downhill drar nå til Torsby i Sverige.

Med anlegget vi har i Trysil ligger alle muligheter til rette for Trysil Videregående. Vi er egentlig overrasket over at fylket ikke har tatt den allerede.

Vi anser at grunn- og basistreningen til terrengsyklistene er mye likt det som freeski-gjengen trenger og at disse miljøene er også sammenfallende, noe som skulle styrke både freeski- og terrengsykkellinja.

Trysil sykkelklubb har etablert en terrengsykkelgruppe som har ukentlige treninger på ulike nivåer. Vi ser at antall terrengsyklister lokalt er økende og vi har lokale ungdommer som begynner å bli gode. De har vokst opp sammen med utviklingen av sykkelanlegget i Trysil. Det lokale rekrutteringsgrunnlaget er tilstede.

SkiStar Trysil arrangerer terrengsykkelcamp for ungdom ved oppstart av skoleferien. Elever ved Trysil videregående kunne bidratt inn i denne og få god erfaring i arrangementsgjennomføring.

I markedsføringsarbeidet vårt har vi også samarbeid med ambassadører innen terrengsykling, for eksempel med Brage Vestavik, Norges fremste freeridesyklist og en internasjonal stjerne og Adrian Tell, kjent bmx og freeridesyklist (dirtlandslaget). Her kan det også ligge spennende samarbeidsmuligheter.

Med våre fasiliteter og ny satsing hos Trysil videregående kan vi utvikle en terrengsykkellinje som er unik i Norge.

4. Langrenn og skiskyting

Gjennom Trysil IL, verdens eldste skiklubb, har langrenn og skiskyting alltid stått sterkt i Trysil. Tryslinger får skikulturen med seg fra barnsben av. De ulike idrettslagene i Trysil har et aktivt langrennsmiljø.

SkiStar Trysil og Trysilfjell Utmarkslag produserer og lagrer 60 000 kubikk snø, slik at vi kan tilby over 5 km med langrennsløyper allerede fra første helga i november. SkiStar Trysil preparerer 100 km med spor hver eneste dag gjennom hele vinteren. Langrennssesongen varer som regel til mai. Det betyr lang treningssesong på snø med veldig gode forhold for elever ved skolen. Skiløypene ligger bare noen hundre meter fra skolen.

Trysil har kjente idrettsprofiler og trenere både innen langrenn og skiskyting, som ønsker å bidra til utvikling av langrenn og skiskytterlinja. Det er allerede etablert samarbeid mellom Trysil Ungdomsskole og Trysil videregående for å sikre en myk overgang for idrettselever og for å inspirere ungdomsskoleelever til å velge Trysil videregående skole for å utvikle deg innen sin idrett.

SkiStar Trysil bidrar inn i Snow Team Trysil, slik at de som satser langrenn/skiskyting og ønsker et utvidet treningstilbud i tillegg til det som skolen kan tilby, får det.

Med våre fasiliteter og økt satsing hos Trysil videregående kan vi videreutvikle langrenns- og skiskytterlinja til å bli ettertraktet i Norge.

FORTSATT BEHOV FOR STUDIESPESIALISERING

SkiStar Trysil drifter et bredt spekter av opplevelser og produkter og vi er som mest rundt 900 ansatte. Dette stiller store krav til oss ift HMS, ledelse og administrative funksjoner. Vi trenger høy kompetanse innenfor salg og markedsføring, regnskap, controlling, IT og HR. Vi har behov for språkkompetanse, kulturforståelse og internasjonalisering. Økonomistyring, teknologi, bærekraft, ledelse og innovasjon.

Studiespesialisering på Trysil Videregående skole, som bygger opp under videre utdanningsbeløp innenfor disse områdene hos lokal ungdom, er viktig for oss. Vi trenger dem som arbeidsressurs i fremtiden. Studiekompetanse er viktig grunnlag for kompetansevalg rettet mot høgskole/universitet.

Vi opplever at Trysilungdommer reiser ut fordi de ikke finner sine valgønsker lokalt og vi opplever også at noen som velger å bli i Trysil «tar til takke med» sitt andrevalg, fordi deres førsteønsker ikke finnes på den lokale skolen. Vi har etterspurt oversikt over utvikling over tid ift hva de lokale ungdomsskole-elevne egentlig ønsker å velge, men denne oversikten finnes ikke etter det vi forstår. Den innsikten bør være et viktig innspill til utvikling av fremtidens valgmuligheter og programfag.

Vi ser at beskrivelsen i høringsdokumentene baserer seg mer fleksible valgmuligheter og digital undervisning ift yrkesfag. Vi mener det også bør være muligheter for å velge digitale programfag for studiespesialisering i det lokale skolemiljøet, slik at valgmulighetene for elevene blir større og mer tilpasset næringslivets behov.

BEHOV FOR 4S SALG, SERVICE OG REISELIV

Reiselivslinjen bør ligge i en sterk og tydelig reiselivsdestinasjon. Det er muligheter for å bygge opp en sterk og spennende linje for salg, service og reiseliv i Norges største ski- og stisykkelsted Trysil.

I SkiStar Trysil lever vi av å levere et høyt servicenivå til våre gjester og er avhengig av høy salgskompetanse hos våre ansatte. Vi etterspør denne kompetansen. SkiStar Trysil driver de to store resorthotellene i Trysilfjellet, som har totalt 290 personer ansatt på vintersesong, og ca 60 på helår. På våre hoteller og restauranter er det stort behov for lokal rekruttering, dette gjelder såvel sesong som helårsansettelser. I dag rekrutterer vi lærlinger fra Elverum. Vi vet at Trysil-elever søker seg ut for å ta dette tilbudet og at Trysil-elever velger å gå i Trysil, men velger en annen retning fordi denne ikke finnes i Trysil. Vi ønsker å bidra til å gjøre dette til et spennende valg og ha dialog med fylket ift se på hvordan vi legger opp til et løp som kombinerer utdanning på skolen og praksis/læretid ute i arbeidslivet, som passer både vår virksomhet og skolen.

FORTSATT BEHOV FOR BYGG- OG ANLEGGSTEKNIKK

Det har over flere år vært stor utvikling i SkiStar Trysil med store bygg som hoteller, servicefasiliteter, kontorbygg etc. Det vil fremover være store behov for vedlikehold og fornying i fritidsmarkedet i tillegg til drift, vedlikehold og bygging av nye bygg. Byggfag er derfor et viktig fag for Trysil, for å sikre lokal kompetanse.

Våre store bygg har mange tekniske og avanserte installasjoner og systemer som krever spesifikk kompetanse. Byggdrifterfaget er viktig for å sikre kompetanse til å drifte og vedlikeholde bygninger, anlegg og installasjoner på best mulig måte.

Gjennom vår losjiformidling, drift av hoteller og egne bygg er også faget renholdsoperatør viktig for oss.

BEHOV FOR RESTAURANT- OG MATFAG

Det er rundt 150 ansatte i serveringssteder i og rundt Trysilfjellet. Matopplevelsen blir en stadig viktigere del av reisen og vi ønsker å utvikle matopplevelsen i årene fremover.

I Trysilfjellet drives de fleste restauranter av lokale med høyt engasjement for matopplevelsen. Vi ser at interessen også går i arv og det er nå andregenerasjon tryslinger som driver flere av spisestedene. Dette er en gledelig utvikling og sørger for stabile virksomheter og trygge arbeidsplasser. Flere rapporterer for øvrig at det er vanskelig å rekruttere personal til kjøkken, spesielt norsk kompetanse. Det gjør det mer utfordrende for reiselivet å tilby lokale retter og mattradisjoner, som er en viktig del - og burde være en viktigere del - av reiselivsopplevelsen.

Våre resorthoteller har også en stor utfordring i forhold til rekruttering, spesielt kokker. Det er svært få søkere, og dessuten svært få skandinavisk talende. Vi har behov for alle typer kompetanse innenfor faget, alt fra konditorer, pizzakokker, ala carte kokker, sousjef mm.

Vi har utmerkede fasiliteter og bredde til å kunne gi elevene et bra lærlingeløp. Hvis vi hadde hatt tilgang til elever, så er vi svært positive til å finne samarbeidsmodeller innenfor flere typer lærlingeløp, være seg ungdom eller voksne. Dette for å sikre egen arbeidskraft, men også for å bidra til å redusere utenforskap. **Vi har i dag utfordring med å rekruttere lærlinger fra matfag** og har tro på at det blir lettere hvis lokale ungdommer kan velge denne studieretningen lokalt. Med eget bosted reduseres terskelen som ikke-tryslinger har ift at de må flytte til Trysil for å ta lærlingetiden her.

Vi ser med bekymring på forslaget om å legge ned flere linjer med restaurant og matfag i Innlandet. Reiselivsbransjen trenger denne kompetansen i fremtiden, ikke bare i Trysil. Det holder ikke å si at det ikke er søkere. Videregående må sammen med næringsaktører jobbe med å inspirere elever på Ungdomskolen for å velge linjer som støtter opp om behov som næringslivet har. Som eksempel kunne Mat og helse på Trysil ungdomskole en gang i måneden hatt opplæring sammen med restaurant og matfag på Trysil videregående, en skole som hadde veldig bra kjøkkenfasiliteter. Det kunne bidratt til inspirerende matlaging og interesse for faget.

NHO reiseliv kjører egne rekrutteringskampanjer for restaurant, som skolen og vi i næringslivet kunne koble oss på sammen. Vi har tro på et samarbeid offentlig og privat for å få frem spennende yrkesmuligheter innenfor denne bransjen til lokal ungdom.

For egen del har vi tatt kontakt med Trysil ungdomskole for å tilby at Mat og helse-elevene kan komme opp på resorthotellets kjøkken gjennom høstperioden, da det er kapasitet hos oss. Her kan de bli inspirert av våre kjøkkensjefer og oppleve hvordan det er å jobbe på et storkjøkken. Og kanskje møte deres fremtidige arbeidsgiver.

Vi ser også synergier med å ha matfag på en skole hvor det satses på idrett. Helse og ernæring er viktig kompetanse som kunne utveksles og styrkes mellom linjene. Med et større omfang utenbygds elever vil matfag også kunne sikre god og ernæringsriktig mat til hybelboere i strukturerte former.

SAMLOKALISERING, ALTERNATIV BRUK AV LOKALER

Vi ønsker å oppfordre våre ansatte til å ta fagbrev i kombinasjon med jobben de har i dag. Viktigheten med fagutdanning er høy, og vil sikre den ansattes videre jobb i fremtiden ved å vise til et fagbrev. Kunne man sett på en modell der voksne som har jobbet en stund også kan ta fagbrev på Trysil

Videregående skole hadde det vært svært velkomment. Vi har spesifikt behov innenfor restaurant og matfag samt tekniske fag.

Vi har et opplæringsbehov hos våre ansatte, for eksempel for norskopplæring. Vi er i dialog ift lokal kursholder ift dette og det kan være behov for undervisningsfasiliteter for dette og evt andre fag.

Vi følger prosessen med å etablere en fagskole i Trysil, sett ift vår bransjes behov. Trysil Videregående Skole vil være egnet til samlokalisering for dette.

Campus Trysil ble etablert i 2012 i det første SITE-prosjektet (Interreg Sälen, Idre, Trysil, Engerdal). Der kunne innbyggere og sesongarbeidere ta del i desentraliserte høgskolestudier og lokalt tilpassede kurs. Dette arbeidet bør gjenopptas og bør kunne samlokaliseres på Trysil Videregående.

STERKT SAMARBEID GIR GRUNNLAG FOR UTVIKLING

Tenk utvikling! Vi savner en mer offensiv innstilling fra fylkeskommunen, der det skisseres hvilke muligheter som ligger og hvilke posisjoner vi i Innlandet kan ta med tanke på videregående skoler i Norge. Innlandet fylkeskommune har en viktig rolle i å bygge bostedsattraktivitet gjennom sine videregående skoler. Da må det velges ut noen spydspisser der forholdene ligger til rette for det og der man kan utnytte infrastruktur og spille på lag med næringslivet.

Trysil er et merkenavn. Utnytt det.

Vi har et sterkt lokalt samarbeid mellom oss og den videregående skolen. Utnytt det.

SkiStar har samarbeid med kjente profiler, som kan bidra til å løfte omdømme og status for Trysil videregående skole. Utnytt det.

Vi har muligheter for å tenke privat-offentlig samarbeid for å få etablere nye og moderne treningsfasiliteter både for vår lokal ungdom og videregåendeskolerelevanter – og som samtidig svarer til næringslivets behov. Se for deg en ny Trysilhall, med treningsfasiliteter for freeski, terrengsykkel, alpint og langrenn. Styrke, trampoliner, skating, koordinasjon, utholdenhet. Rett utenfor den videregående skolen. I gangavstand for lokalbefolkning tilhørende sentrum. I gangavstand fra de kommersielle sengene på Turistsenteret. En multihall som kan ta imot store kongresser og messer og med treningsfasiliteter for store klubber som kan bo i våre hoteller. Vi trenger mer besøk i vår, sommer og høstperioden for å styrke Trysil som helårsdestinasjon. Se muligheter for å samarbeide med næringslivet i Trysil, Trysil kommune, Sparebankstiftelsen Hedmark. Sammen kan vi få til utvikling. Ikke nedlegging. Vi ønsker å delta i dialogen om en styrket videregående skole i Trysil og et styrket Trysil-samfunn.

Dette er er viktig valg for fremtiden i Innlandet, for bostedsattraksjonskraften til Trysil og for næringslivets fremtidige kompetansebehov.

Lykke til med beslutningen.

Med vennlig hilsen

SkiStar Norge AS, avd. Trysil

Gudrun S Lohne
Destinasjonsleder
gsl@skistar.com